

Î N C H E I E R E

17 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadî
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societatea pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societatea pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Claigis Trans”, Musaev Ficrat cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2015, prin care au fost admise apelurile declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Claigis Trans” și Musaev Ficrat, casată hotărârea Judecătoriei Bălți din 10 octombrie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 06 noiembrie 2012, CA „Moldova-Astrovaz” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Claigis Trans”, Musaev Ficrat cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 decembrie 2009, Biroul asigurătorilor de automobile din Ucraina a informat compania despre implicarea autocamionului de model „Man” cu numărul de înmatriculare BL CF 870 într-un accident rutier pe teritoriul Ucrainei, produs la 18 noiembrie 2009, iar partea responsabilă de producerea acestuia fiind indicată SRL „Claigis-Trans”.

Susține că potrivit certificatului nr. 5072 din 19 noiembrie 2009, în urma accidentului rutier au fost deteriorate două unități de transport și anume automobilul de model „Vaz” 21063 cu numărul de înmatriculare AI1193BH condus de Tcacenco Boris și automobilul de model „Mercedes” cu numărul de înmatriculare AA241EB condus de Culicițchii Vladimir.

Indică că prin hotărârea Judecătoriei raionale Sveatoșinsec (Ucraina) din 26 noiembrie 2009, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut conducătorul automobilului de model „Man” cu numărul de înmatriculare BL CF 870, Jitari Iurii, care nu a păstrat distanța corespunzătoare față de automobilul de model „Mercedes” lovindu-l, care la rândul său a lovit automobilul de model „Vaz” 21063 aflat în fața sa.

Menționează că i-au fost înaintate de către Biroul asigurătorilor din Ucraina debit-nota din 17 decembrie 2009 în mărime de 1 413,99 euro pentru regularizarea pagubei

materiale suportate de către proprietarul automobilului de model „Vaz” 21063 cu numărul de înmatriculare AI1193BH, iar la 22 iunie 2010, a recepționat de la Biroul asigurătorilor de automobile din Ucraina debit-nota în mărime de 2 973,79 euro pentru regularizarea pagubei materiale suportate de către proprietarul automobilul de model „Mercedes Benz” cu numărul de înmatriculare AA2412EB, după care, aceste sume au fost achitate prin ordinele de plată nr. 4360 din 11 februarie 2010 și nr. 5460 din 04 august 2010.

Invocă că în cadrul examinării materialelor prezentate de către Biroul asigurătorilor de automobile din Ucraina, s-a depistat că referitor la automobilul de model „MAN” cu nr. de înmatriculare BL CF 870 a fost întocmit contractul de asigurare seria MD nr. 06FR06103621 din 22 aprilie 2009.

Indică că potrivit prevederilor pct. 4.2 al contractului, contractul se consideră încheiat prin plata primelor de asigurare, emiterea poliței de asigurare Carte Verde și este valabil exclusiv pentru autovehiculul specificat în polița de asigurare și riscurile indicate în acesta, iar conform pct. 75.1 al aceluiași contract, contractele de asigurare produc efecte în interiorul termenului prevăzut de polița de asigurare Carte Verde eliberat în baza prezentului contract, și exclusiv după plata integrală a primei de asigurare.

Afirmă că SRL „Claigis-Trans” nu și-a onorat obligația de a achita prima de asigurare, aceasta nefiind achitată nici la momentul producerii accidentului rutier, motiv pentru care, reieșind din conținutul clauzelor indicate și contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă Carte Verde nr. 06FR06103621, 06FR06103622 nu era valabil și nu producea efecte juridice la data producerii accidentului rutier din 18 noiembrie 2009.

Dat fiind că contractul de asigurare din 22 aprilie 2009 nu era valabil la data producerii accidentului rutier, clauzele acestuia nu produceau efecte juridice, prin urmare, compania nu avea obligația de a achita despăgubirea prejudiciilor cauzate terților în urma producerii din vina angajatului SRL „Claigis-Trans” a accidentului rutier din 18 noiembrie 2009.

La fel, indică că achitarea de către companie a despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate de către unitatea de transport indicată în urma accidentului rutier din 18 noiembrie 2009 constituie o economie a SRL „Claigis-Trans”, care este răspunzătoare pentru prejudiciile cauzate, respectiv, aceasta urmează a fi restituită companiei din contul pârâtului.

Invocă că la reclamația companiei nr. 1004 din 29 aprilie 2011, SRL „Claigis-Trans” a indicat prin scrisoarea din 04 mai 2011, că nu a încheiat contracte privind asigurarea autocamionului de model „Man” cu nr. de înregistrare BL CF 870, acesta aparținând pârâtului Musaev Ficrat.

Prin urmare, răspunderea SRL „Claigis-Trans” nu era asigurată la momentul producerii accidentului rutier, motiv pentru care, compensarea prejudiciilor cauzate de angajatul acesteia de către companie, constituie temei pentru a cere restituirea sumelor achitate în contul despăgubirilor.

Solicită încasarea în mod solidar din contul SC „Claigis-Trans” SRL și Musaev Ficrat în beneficiul CA „Moldova-Astrovaz” SA a sumei de 4 387,78 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 23 septembrie 2013, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Jitari Iuri.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 10 octombrie 2014, acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la SRL Claigis Trans” și Musaev Ficrat în mod solidar în beneficiul CA „Moldova-Astrovaz” SA suma de 4 387,78 euro, în valuta națională conform ratei de schimb valutar Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 2 100 lei și pentru asistența juridică în sumă de 5 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2015, au fost admise apelurile declarat de către SRL Claigis Trans” și Musaev Ficrat, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă, fiind încasat de la CA „Moldova-Astrovaz” SA în beneficiul SRL „Claigis Trans” cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 lei și în beneficiul lui Musaev Fricat cheltuielile de judecată în sumă de 818 lei.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 1301, art. 1316 alin.(1) lit. c) și art. 1322 alin.(1) din Cod civil, art. 13 din legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și art. 7 alin.(1), (2) din Legea cu privire la asigurări, care reglementează contractul de asigurare, obligațiile de asigurare, prima de asigurare și plata acesteia și care indică că prima de asigurare reprezintă suma pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului, la eliberarea poliței de asigurare, în modul și în termenul prevăzut de contractul de asigurare, în schimbul preluării de către asigurător a riscului asigurat. Plata primei de asigurare se face integral sau în rate plătibile la termenele scadente prevăzute în contract conform negocierii părților, la sediul asigurătorului sau al reprezentanților săi dacă în contractul de asigurare nu se prevede altfel.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța a reținut că deși, Muscat Ficrat nu a prezenta probe care ar confirma achitarea primei de asigurare, iar SRL „Claigis-Trans” a declarat că nici nu a cunoscut despre existența contractului de asigurarea obligatorie a autocamionului „Man”, CA „Moldova-Astrovaz” SA nu a acționat pârâții în sensul încălcării primei de asigurare și anume nu a indicat suma primei în contract, nu a expediat în adresa asigurătorului factura sau bonul de plată, nu a expediat somație cu cerința de a executa obligația, astfel recunoscând în mod existent, valabilitatea contractului și Cărții Verzi și existența obligației sale de a achita despăgubirea în cazul producerii cazului asigurat chiar și în cazul întârzierii executării obligației de achitare a primei de asigurat.

La 17 aprilie 2015, CA „Moldova-Astrovaz” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea acțiunii a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor drept material, ne fiind aplicată legea care trebuia aplicată.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a concluzionat bazându-se de prevederile art. 1389 alin.(1) din Cod civil, deoarece, achitarea de către companie a despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate de către autocamionul de model „Man” cu nr./î. BL CF 870 în urma accidentului rutier din 18 noiembrie 2009, constituie o economie a SRL „Claigis Trans” și a lui Musaev Ficrat, care sunt răspunzători pentru prejudiciile cauzate, astfel, rezultă că această economie urmează a fi restituită din contul intimațiilor.

La fel, indică că răspunderea SRL „Claigis Trans” nu era asigurată la momentul producerii accidentului rutier, iar sumele achitate de companie drept compensare a prejudiciilor cauzate de angajatul SRL „Claigis Trans” urmează a-i fi restituite.

Menționează că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a constatat precum că Musaev Ficrat nu a prezentat probe care ar confirma achitarea primei de asigurare, iar SRL „Claigis-Trans” a declarat că nici nu a cunoscut despre existența contractului de asigurare obligatorie a autocamionului „Man”, pe motiv că conform art. 13 alin.(2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, dovada plății primei de asigurare revine asiguratului și înscrisul constatator fiind cecul de casă sau dispoziția de plată, deoarece, în cadrul primei instanțe intimatul Musaev Ficrat a menționat faptul că i-a achitat prima de asigurare și că aceasta i-a eliberat și un bon de plată în acest sens, fără însă a prezenta instanței vreun bon de plată, astfel, atât în prima instanță, cât și instanța apel Musaev Ficrat și SRL „Claigis-Trans” nu au prezentat acte ce ar confirma achitarea primei de asigurare, prin urmare, susținerea lui Musaev Ficrat că ar fi achitat prima de asigurare este pur declarativă fără suport probant.

Insistă că intimatul a recunoscut că a încheiat cu intimatul contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule seria MD nr. 06FR06103621 și nr. 06FR06103622 din 22 aprilie 2009, cât și faptul că semnăturile de pe cererea de încheiere a contractului și de pe contractul le aparțin lui.

Prin urmare, instanța de apel la emiterea deciziei nu a luat în considerație faptul că intimații nu au prezentat dovada plății primei de asigurare, contrar afirmațiilor ultimilor, deoarece, compania a prezentat primei instanțe copia Registrului mașinii de casă și control care la acel moment a fost amplasat la sediul reprezentanței Bălți și copia raportului Z la data de 22 aprilie 2009, prin care se confirmă cu certitudine că pentru ziua respectivă au fost încasate în total prime de asigurare de 701 lei, care de fapt constituiau prime pentru alte contracte de asigurare.

Apreciază drept eronate și concluziile instanței de apel cu referire la faptul că compania cunoștea despre neachitarea primei de asigurare de către intimați, aceasta totuși a achitat benevol și conștient mijloace bănești pentru regularizarea pagubei materiale, or, în conformitate cu prevederile Regulamentului General al Consiliului Birourilor la care Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova este parte, compania este obligată să restituie paguba cauzată de asiguratul vinovat în producerea accidentului rutier, chiar și în cazul prezentării poliței nevalabile de către conducătorul auto la data producerii accidentului rutier.

La data de 22 mai 2015, Musaev Fricat a depus referință la recursul declarat, prin care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind inadmisibil. Indică intimatul că Curtea de Apel Bălți în decizia din 27 ianuarie 2015, a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt ale cauzei în raport cu normele de drept aplicate, pe când argumentele recurentului sunt declarative.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CA „Moldova-Astrovaz” SA este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CA „Moldova-Astrovaz” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către CA „Moldova-Astrovaz” SA asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către CA „Moldova-Astrovaz” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societatea pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva